

**Älä keskustele suoraan
disinformaation levittäjien kanssa
esim. sosiaalisessa mediassa**

Saatat joutua alttiiksi vastahyökkäyksille, kuten syytöksille "valeutisista" ja aiheuttaa enemmän hyökkäyksiä.

**Älä toista disinformaatioisisältöä
("myytti") ja nimeä sitä sellaiseksi,
ennen kuin olet saanut oikeaa ja
paikkaansa pitävää tietoa**

Tätä voidaan käyttää tahallaan väärin annetun disinformaation vahvistamiseksi, ja se voi heikentää objektiivisten faktojen voimaa sekä argumentaation ja mielipiteiden tehokkuutta.

**Älä ota liian hätäisesti ja
avoimesti etäisyyttä syyttävän
henkilön narratiiviin, jos estät
negatiivisia hyökkäyksiä**

Suunnittele sen sijaan seuraavat vaiheet huolellisesti antamalla vakuuttavia ja hyvin dokumentoituja vastauksia.

**Älä mainitse suoraan disinformaation
viestiä/levittäjän nimeä,
kun se ei ole välttämätöntä.**

Älä pelkää kumota disinformaatiota

Ei ole todisteita siitä, että disinformaation kumoaminen aiheuttaisi kustotoimenpiteitä, paitsi rajoitetuissa olosuhteissa, joissa haastetaan ihmisten maailmankatsomusta.

Kansalaisten vastaus disinformaation

Debunking Handbook 2020 , Rules of engagement for handling disinformation ja 7 ways to protect yourself against misinformation (Arizona State University) sisältävät käytännön vinkkejä, miten reagoida disinformaatioon.

References:

¹ The Debunking Handbook 2020
<https://skepticalscience.com/docs/DebunkingHandbook2020.pdf>

² Rules of Engagement for Handling Disinformation - 2022 edition
<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/14279253/KS-GQ-22-003-EN-N.pdf/d0017a54-e394-3887-d4ce-875aea0606fe?t=1643963795410>

³ <https://news.asu.edu/20200407-solutions-7-ways-protect-yourself-against-misinformation>

Tarkista, mistä uutinen on peräisin

Jos se on peräisin sosiaalisesta mediasta (Facebook, Instagram tai X), huomaa, että se ei välttämättä ole totta. Kysy itseltäsi: "Keltä tämä tieto tulee, ja mikä on sen taustalla?". Jos lukemasi artikkeli sisältää syytöksiä, kysy itseltäsi: "Kuka tästä hyötyy? Mikä on artikkelin takana oleva lähdemateriaali?"

**Jos saat tietoa
sosiaalisesta mediasta,
tarkista alkuperäinen lähde**

Tarkista tili, jotta tiedät, onko kyseessä tarkistettu medialähde vai ei. Ihmiset, joilla on uskottavuutta, laittavat yleensä bioonsa tietoja vahvistaakseen uskottavuuttaan. Käytä vain "turvallisia alustoja", joissa on tarkistettuja ja luotettavia tilit.

**Tutki uutisartikkeleiden
lähteet sekä niiden käsittely-
ja viittausmenetelmät**

Toimittajat, jotka työskentelevät perinteisessä mediassa, työskentelevät eettisten ammatillisten ohjeiden mukaisesti ja käyttävät vahvistettuja lähteitä. On soveliasta olla skeptinen artikkeleiden suhteen, joissa luotetaan vain selvittämättömiin lähteisiin, joita ei ole voitu vahvistaa oikeiksi.

Lue muutakin kuin otsikko

On tärkeää lukea koko tarina. Otsikot ovat usein harhaanjohtavia, eikä niiden tarkoitus ole antaa sinulle tietoja. Otsikon tarkoitus on saada sinut napsauttamaan linkkiä tai ostamaan sanomalehti.

Hanki uutiset useista lähteistä

Ihmisten tulisi tarkistaa tiedot lisä uutislähteistä saadakseen vahvistuksen lukemastaan tiedosta.

TEE

Tarkkaile emotionaalisia reaktioitasi

Jos luettuasi uutisen reaktiosi on erittäin tunteellinen - tunnet rai-voa tai ääretöntä iloa -, se on selkeä merkki siitä, että sinun tulisi tarkistaa lukemasi tieto muista lähteistä vahvistaaksesi sen kelpoi-suuden. Monien disinformaatioesimerkkien tarkoitus ei ole antaa sinulle tietoa, vaan saada sinut tuntemaan suurta vihaa tai pelkoa.

Kun näet, että yhteisösi jäsenten kesken jaetaan disinformaatiota, korjaa tieto ystävällisellä tavalla loukkaamatta niiden ihmisten älykkyyttä, jotka julkaisivat disinformaatiota

Ihmiset voivat reagoida vastustamalla tai hyökkäämällä sinua vastaan, jos he tuntevat olonsa loukatuiksi, ja he voivat tukeutua virheelliseen kerrontaan periaatteesta.

Jos päätät reagoida disinformaatioon, vastaa siihen yksinkertaisesti ja käyttämällä selkeää kieltä

Muista, että kaikilla ihmisillä ei välttämättä ole korkeaa ymmär-rystä tietystä aiheesta tai he eivät välttämättä käytä paljon aikaa viestisi lukemiseen.

Käytä ennakoivaa ja positiivista viestintää, ole suora ja ytimekäs

Vältä disinformaation korostamista, kun vastaat valheellisiin väitteisiin. On paljon tehokkaampaa selittää, miksi disinformaa-tio on virheellistä kuin vain ilmaista, että se on virheellistä.

Rohkaise verkkoyhteisösi jäseniä reagoimaan disinformaatioon

Käyttäjien tekemät oikaisut sekä algoritmit (esim. oikaisuja sisäl-tävien asiaan liittyvien artikkeleiden suosittelu) voivat vähentää tehokkaasti yhteisön väärinkäsityksiä vastatessasi disinformaa-tioon.

Kannusta yhteisöjesi jäseniä opettelemaan arvioimaan verkossa näkemäänsä sisältöä kriittisesti

Ja nämä vinkit eteenpäin ja muistuta ihmisiä siitä, että sosiaali- sessa mediassa on disinformaatiota.

Käytä varoitusten ja faktojen tarkistuslustoja.

Käytä disinformaation tunnistustyökaluja jäljittääksesi mainintoja tietystä termistä tai aiheesta

Nämä työkalut voivat myös auttaa tunnistamaan tukijoita, joilla on vaikutusta heidän verkkoyhteisöissään.

Varaudu siihen, että sama disinformaatio ilmestyy uudelleen

Disinformaatio on usein itsepintaista, ja se on kumottava yhä uudelleen ja uudelleen.

